

RAHANDUSMINISTEERIUM

Valitsuskomisjoni ja ELVLi esindajate
2022 riigieelarve ja 2022-2025 riigi
eelarvestrateegia läbirääkimised

22.03.2021 nr 14-2/2246-1

PROTOKOLL

Tallinn, elektrooniline keskkond

Algus kell 11.30

Lõpp kell 13.30

Juhatas: Jaak Aab, riigihalduse minister

Valitsuskomisjoni osalejad: Julia Bergštein (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium), Diana Kalvik (Sotsiaalministeerium), Rait Kuuse (Sotsiaalministeerium), Mart Laidmets (Haridus- ja Teadusministeerium), Harry Liiv (Keskkonnaministeerium), Sulev Liivik (Rahandusministeerium), Liina Nagel (Sotsiaalministeerium), Eino Pedanik (Kultuuriministeerium), Kaia Sarnet (Rahandusministeerium), Tarvi Sits (Kultuuriministeerium), Mart Uusjärv (Rahandusministeerium)

ELVL esindajad: Tiit Terik (Tallinna linn, ELVL juhatuse esimees), Ljudmila Jantšenko (Kohtla-Järve linn), Mihkel Juhkami (Rakvere linn), Angelika Kallakmaa-Kapsta (Tallinna linn), Georg Pelisaar (Põlva vald), Rait Pihelgas (Järva vald), Priit Värk (Paide linn), Mart Vörklaev (Rae vald)

Puudusid: Siseministeeriumi esindaja

Kutsutud: Liis Epro (ELVL), Hille Ilves (ELVL), Toomas Johanson (ELVL), Mailis Kaljula (ELVL), Risto Kask (RM), Ott Kasuri (ELVL), Kadi Koppe (ELVL), Reigo Lehtla (ELVL), Aali Lilleorg (KeM), Veikko Luhalaid (ELVL), Kaire Luht (RM), Anne-Ly Reimaa (KuM), Marliis Rettau (ELVL), Priidu Ristkok (RM), Piret Sapp (HTM), Kadri Tali (RM), Jan Trei (ELVL)

Protokollis: Kaie Kungas (RM)

PÄEVAKORD:

1. KOV finantsseisu ülevaade, Sulev Liivik (RM)
2. KOV teehoiuvahendid 2021, Sulev Liivik (RM)
3. SF 2021-2027 planeerimine, Kadri Tali (RM)
4. ELVL ülevaade prioriteetidest läbirääkimistel, Tiit Terik (ELVL)
5. Ministeeriumite esindajate tagasiside ELVLi ettepanekutele ja prioriteetidid
6. RES töökorra muudatused, Kaie Kungas (RM)
7. Jooksvad küsimused ja koosoleku lõpetamine

Jaak Aab andis ülevaate viimastest koroonaviiruse levikust tulenevate piirangute aruteludest ning võimalikest toetustest. Edasine eelarve seis on hetkel ebaselge, ootame majandusproгноosi. Võimalik, et räägime aprillikuus uuesti läbi kui on rohkem infot ja toimuvad RES läbirääkimised valitsuses. Tänapäevane koostamine on vajalik, et kaardistada omavalitsuste vajadused nende läbirääkimiste eelselt. Eelmise aasta täiendavad toetused omavalitsustele ja laenuleevendus olid asjakohased meetmed ning koostöö omavalitsustega on viimase aasta jooksul olnud väga hea. Plaan on täiendavalt maske jaotada hoolekandes ja KOVidele.

Tiit Terik tõi samuti välja, et kriisiolukorras on koostöö olnud hea. Oluliste teemadena on omavalitsuste poolel endiselt omavalitsustele eraldatava tulumaksuosa protsendi tõstmine ja kohalike maksude teema laiemalt. Läbirääkimiste protsess on antud koosolekust laiem, töörühmades on olnud sisukad arutelud.

1. KOV finantsseisu ülevaade

Sulev Liivik andis ülevaate omavalitsuste finantsseisust.

Tiit Terik rõhutas, et üksikute omavalitsuste põhiselt vaadates on finantsseis siiski erinev ning kriisi mõjud tulubaasile samuti veidi erinevad.

2. KOV teede hoiu toetuse vahendid 2021

Sulev Liivik tutvustas KOV teede hoiu toetuse vahendite 2021.a vahendite jaotuses tekkinud probleemi alusandmete erinevuses, kus registri andmestiku korrastanud omavalitsuste kohalike teede kilomeetrite arv kahanes võrreldes nendega, kes andmestikku korrastanud ei ole. 2021.a toetusfondi vahendid on jaotatud ja tagantjärele 2021. a osas muudatust teha ei ole võimalik. Peaks jõudma kokkuleppele, et järgnevatel aastatel sama olukorda ei tekiks, sh kokkuleppele andmete sisestamisest ja mis seisuga andmed edasistel aastatel toetusfondi jaotuse aluseks võtta. Täiendav selgitus ja ettepanekud on osalejatele ette saadetud.

Jaak Aab tegi ettepaneku, et lahenduse detaile arutatakse ja kokkulepe leitakse transpordi- ja teede töörühmas.

Otsus: Kohalike teehoiutoetuse jaotamise meetodika aruteluga jätkatakse transpordi ja teede töörühmas. MKM kutsub transpordi ja teede töörühma kokku niipea kui ELVL on riigipoolse ettepaneku oma liikmetega läbi arutanud ning on valmis esitama ELVL poolt ühtse seisukoha.

3. SF 2021-2027 planeerimine

Kadri Tali tegi ülevaate 2021-2027 struktuurifondide vahendite planeerimise seisust ja kaasamiskavast. Peatselt on plaanis kaasamisseminarid, millest antakse omavalitsustele eraldi teada ja saadetakse kutsed. Lõplike otsuseid vahendite valdkondlikust jaotusest ei ole valitsuses veel tehtud ning neid ei saa veel esitleda.

Tiit Terik juhtis tähelepanu, et ELVL saatis omavalitsuste ettepanekud sisendiks uue perioodi planeerimisse.

Kadri Tali tänas sisendi eest ja kinnitas, et sellega on tutvunud ja sisendiks kasutatud.

4. ELVL ülevaade prioriteetidest läbirääkimistel

Tiit Terik andis ülevaate ELVLi ja omavalitsuste peamistest prioriteetidest RE 2022 ja RES 2022-2025 planeerimisel. Tõsi esile tulubaasi küsimuse ja tulumaksu määrade tõstmine 12,18%

määrale brutotulust, käibemaksuseaduse muudatuste järgselt tekkiva kahju kompenseerimise omavalitsustele, finantsautonoomia suurendamise kohalike maksude seadmiseks ja infrastruktuuri tasu kehtestamise võimaluse. Mitmeid eesmärke saame täita vaid riigi ja omavalitsuste koostöös.

Jan Trei tõi välja, et aktuaalne on Euroopa Liidu struktuurivahendite 2021-2027 ja muude välisvahendite planeerimisel omavalitsuste sisendiga arvestamine. Omavalitsused on valmis aktiivselt kaasa lööma. Sotsiaalvaldkonnas on olulised ligipäasetavuse temaatika lahendused ja koroon kriisi leevendamise meetmed. Samuti Tallinna haigla rahastamise lahendamine osapoolte koostöös.

Tiit Terik tõi esile ka gümnaasiumihariduse vastutuse küsimuse lahendamise. Transpordi poolelt on prioriteetne on kohalike teede hoiu toetus ja projektipõhine/juhtumipõhine toetus.

Veikko Luhaid lisas, et ettepanekuna on ka KOVidele õigus andmine automaatsete liiklusjärelvalve seadmete kasutuselevõtuks ning invakaartide väärkasutamisega seotud probleemide lahendamine.

5. Ministeeriumite esindajate tagasiside ELVLi ettepanekutele ja prioriteetid

Jaak Aab vastas, et infrastruktuuri arendamise tasu teema lahendused on aruteludel. Käibemaksu muudatused samuti. Aktuaalne teema on endiselt ka maade hindamine ja seotud maamaksu muudatused. Mitmed teemad on aktuaalsed ja jätkame arutelusid. Riigieelarve ja eelarve strateegia koostamisel tuleb arvestada, et tulenevalt koroonakriisist on eelarvelised võimalused veelgi piiratumad.

Sulev Liivik märkis rahastamise poolelt, et lisaks on arutelul tulumaksu osaline laekumine töökoha paiknemise järgi.

Mart Laidmets tõstis hariduse valdkonnas esile, et prioriteetsed teemad on õpetajate järelkasv ja palgakasv, eesti keele õppe korraldus ning COVID kriisist väljumise meetmed. ELVLi soovitud koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetuse ja koolijuhtide tööjõukulude toetuse kasvu ei ole 2022. a ette näha. Koolivõrgu korrastamiseks on vahendeid piiratult. Hariduse arengukavas on kirjas gümnaasiumihariduse vastutuse kindlaks määramine. Hariduse töörühmas on ettepanekuna esitatud sissekirjutusteta lastele (D-viisa) koolieelse lasteasutuse koha ja õpilaste õppekoha loomise toetamine, mille osas tuleks arutada laiemalt, kas ja mil viisil D-viisiga riigis viibivatele isikutele ja nende pereliikmetele luua võimalused rahvastikuregistrisse kandmiseks ning erinevate valdkondade teenuste kättesaamiseks.

Rait Kuuse tõi sotsiaalkaitse poolelt välja, et hea on näha omavalitsuste prioriteetide hulgas ligipäasetavuse teemat. Endiselt on sotsiaalkaitstes ootus kohalike omavalitsuste omapanuse suurendamiseks vähemalt samas tempos tulubaasi kasvuga. Palve kõikidele omavalitsustele vaadata üle sotsiaalteenuste osutamise korrad ning siduda teenuste ja muu abi saamine lahti puude raskusastme tuvastamise nõudest ning asendada see abivajaduse hindamisega. Sotsiaalkindlustusamet saab abistada.

Julia Bergstein lisas teede ja transpordi poolelt ELVLi väljatoodule, et ministeerium esitab juhtumipõhise toetuse taotluse summas 20 mln, kuid ei ole teada, kas riigieelarvest vahendid eraldatakse. Uue perioodi SF vahendites on aktuaalne kergliiklusteede investeeringud, mis on suunatud tervikliku rattateede võrgustiku loomisele või nende ühendamisele. Eriarvamusele jäädi ettepaneku osas kompenseerida riigipoolsete sõidusoodustuste tõttu saamata jäävad tulud. Naastrehvide maksustamist ei toeta, seda peaks käsitlema kohalike maksude töörühmas. Väljatöötamisel on kohalike omavalitsusüksuste kaasamise põhimõtted riigi kruusateedele katete ehitamise objektide valikul.

Mart Uusjärv märkis IKT osas, et peamine teema on uue SF finantsperioodi vahenditest KOV projektide rahastamise võimaldamine. Pikemalt on arutelul olnud KOV IKT kompetentsikeskuse edasised tegevused ja visioon tulevikuks ning MKMi poolt eraldatud vahendid vastava analüüsi läbiviimiseks, mille lõpptaotluse esitamise tähtaeg on märtsis.

Jaak Aab lisas, et e-riigi ühtseks arenguks peab IT, IT teenuste areng ja e-teenuste pakkumine elanikele toimuma ka KOV tasandil. MKM on võimaldanud vahendid KOV IKT toimetudeli analüüsi läbiviimiseks. Ootus on, et antud analüüs viidaks läbi.

Jan Trei märkis, et ELVL on korjamas sisendit ja teema on järgmise juhatause koosolekul arutelul. MKMile antakse teada hiljemalt 31. märtsiks.

Tarvi Sits tõi kultuuri ja spordi valdkonnast esile, et on mitmeid valdkonna objekte, mille arendamist Kultuuriministeerium rahastab. Prioriteetsed teemad on liikumisharrastuse edendamise reform, kultuurirahastus (õppekeskkonna mitmekesistamine muuseumiõppe, teatri- ja kontserdikülastuste abil) ning raamatukogude digipööre ja kirjanduse kättesaadavuse parandamine.

Harry Liiv tõi keskkonna valdkonnast aktuaalsetena välja uue SF perioodi planeerimise, jäätmemajanduse ja pakendite küsimused, maavarade ja maade küsimused ning kliimamuutuse leevendamise teemad.

Anne-Ly Reimaa märkis, et olulisim on eesti keele õppe võimaluste tagamine ja laiendamine.

6. RES töökorra muudatused

Kaie Kungas võttis kokku töökorra muudatuste ettepanekud. Peamine on ajakava muudatus, et läbirääkimiste koosolek toimuks enne valdkonna ministeeriumite poolt RES taotluste esitamist Rahandusministeeriumile. Kui valitsuse arutelude tulemusel planeeritakse suuremaid muudatusi omavalitsuste rahastamises, saab korraldada täiendava koosoleku aprillikuus enne RES kinnitamist valitsuses. ELVL esitab oma ettepanekud hiljemalt 15.detsembriks. Rahandusministeerium saadab töörühmadele arutelude eelselt KOV finantsseisu ülevaate, oodatud on ministeeriumite ettepanekud läbirääkimisteks. Läbirääkimiste protokollis lisame tervikülevaateks välisvahendite projektipõhised toetused. Esitatud on ettepanek uue ruumi, elamumajanduse ja maade töörühma loomiseks, mida hakkaks juhtima Rahandusministeerium.

Otsus: kinnitada töökorra muudatused.

7. Jooksvad küsimused ja koosoleku lõpetamine

Juhul kui valitsuse arutelul on muudatusettepanekuid omavalitsuste rahastamise osas antakse ELVLile ja omavalitsustele eraldi teada ja vajadusel korraldatakse läbirääkimiste koosolek.

Läbirääkimiste protokoll allkirjastatakse aprillis enne 2022.a riigieelarve heaks kiitmist ja 2022-2025 RES kinnitamist valitsuses.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Aab

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaie Kungas

Protokollija